

Vibeke Harsberg
Cand.mag. og arkivar i Brabrand-Årslev Lokalhistoriske Arkiv
Lykkesholms Allé 6
8260 Viby J

Viby, den 15. november 2014

Kulturudvalget
Folketinget
København

Ang. den påtænkte flytning af Erhvervsarkivet fra Århus til Viborg

Statens Arkiver har meddelt, at man vil flytte Erhvervsarkivet fra Århus til Viborg.

Ikke for at sige noget ondt om Viborg, for det er en dejlig by med en lang og spændende historie, men efter min mening er det meget vigtigt for både det historiske og det kulturelle miljø i Århus, at Erhvervsarkivet bevares i Århus.

1. Der er meget decideret Århus-materiale i Erhvervsarkivets samlinger.
Det drejer sig om det kommunale arkiv – arkiverne fra de tidligere sognekommuner – foreninger (heriblandt adskillige politiske) – personarkiver – samt arkiver fra erhvervsvirksomheder
2. Erhvervsarkivet har i årenes løb modtaget meget Århus-materiale, fordi der ikke var et stadsarkiv i byen.
Det betyder, at Erhvervsarkivet i mange år har modtaget arkivmateriale, som ellers ville være blevet afleveret til et stadsarkiv, hvis vi havde haft et.
Alt dette materiale vil nu blive flyttet til Viborg, selv om det af mange grunde hører hjemme i Århus.
3. Mange lokale (både foreninger, virksomheder og privatpersoner) har afleveret deres Århus-relaterede arkiver til Erhvervsarkivet i sikker forvisning om, at materialet dermed ville forblive i Århus. En del af dem ville formentlig ikke have afleveret materialet til Erhvervsarkivet, hvis de havde vidst, at det ville havne i Viborg.
4. Aarhus Universitet har et velfungerende historisk institut med mange studerende. Hvis disse studerende skal prøve at arbejde med primære kilder og stifte bekendtskab med arkiver og arkivmateriale, er Erhvervsarkivet deres eneste mulighed.
5. Ud over historiestuderende har Århus mange aktive faghistorikere – lokalhistorikere - slægtsforskere – og andre med historisk interesse, som alle benytter arkivmateriale, håndbogsmateriale samt generel viden på Erhvervsarkivet. Det er med til at skabe et aktivt, historisk miljø i byen.
6. Ydermere er Erhvervsarkivet det eneste sted i Århus, der har status som godkendt indlånssted for materiale fra Statens Arkiver, da Statsbiblioteket ikke længere er sikkerhedsgodkendt til indlån af arkivmateriale.

Det betyder, at hvis Erhvervsarkivet flytter til Viborg, vil man i Århus ikke længere kunne låne materiale fra landsarkiverne og Rigsarkivet til brug her i byen - og dette materiale bruges af både studerende, faghistorikere, lokalhistorikere og slægtsforskere m.fl.

7. Stadsarkivet har et tæt og velfungerende samarbejde med Erhvervsarkivet, og de to arkiver udnytter hinandens ressourcer:
 - De to arkiver deles om læsesalen og den omfattende håndbogssamling
 - Stadsarkivet digitaliserer arkivmateriale, der tilhører Erhvervsarkivet – og som dermed vil skulle med til Viborg, hvilket vil umuliggøre en fortsat digitalisering
 - Stadsarkivets besøgende benytter i vid udstrækning Århus-materiale, som retligt tilhører Erhvervsarkivet. Hvis det ikke længere vil være muligt at benytte dette materiale i Århus, vil det i realiteten betyde, at Stadsarkivets ”samlinger” reduceres væsentligt.
8. Hvis der alligevel skal bygges nye magasiner i Viborg til Erhvervsarkivets materiale, kan man vel lige så godt bygge disse magasiner i Århus – eller leje sig ind i eksisterende, tomt erhvervsbyggeri i Århus. I forvejen har Erhvervsarkivet magasiner i Skejby.
9. Erhvervsarkivet er ganske korrekt et landsdækkende arkiv, men i den forbindelse er det vel heller ikke uden betydning, at Århus trafikalt er mere centralt placeret end Viborg – og desuden har flere og hyppigere forbindelser med tog, bus og fly.
10. Et væsentligt formål for et arkiv må være at gøre materialet tilgængeligt for så mange som muligt. Ved at flytte Erhvervsarkivet til Viborg, vil man dels mindske brugen af Erhvervsarkivets materiale – men også af materiale fra landsarkiverne og Rigsarkivet, da det ikke vil kunne lånes ud til de mange historikere og historisk interesserede i Århus, som i vid udstrækning må formodes at fravælge arkivmateriale.
11. Jeg er bange for, at mange af de bøger og artikler m.m., der i dag bliver skrevet på baggrund af arkivmateriale, ikke fremover vil inddrage arkivmateriale, fordi det bliver for besværligt. I stedet vil man nøjes med trykt materiale og materiale, der er tilgængeligt på nettet, hvilket vil være ensbetydende med en kvalitetssænkning.

Jeg har i min tid som historiker og med bopæl i Århus haft stor glæde og gavn af Erhvervsarkivet i forbindelse med mit arbejde som historiker:

1. Jeg skrev speciale om administrationen af Sønderjylland under tre-års-krigen 1848-1851. Dette skete bl.a. på baggrund af arkivmateriale fra Rigsarkivet, som jeg lånte til brug på Erhvervsarkivet. Dele af dette speciale blev udgivet af Landsarkivet for Fyn.
2. Min far Vagn Harsberg udgav i 1984 ”De sønderjyske amtsråd indtil 1970”, som også benyttedes meget. I denne bog skrev jeg om amtsråd før 1864 og lånte i den forbindelse arkivmateriale fra Landsarkivet i Åbenrå til brug på Erhvervsarkivet.
Desuden lavede vi biografier over alle periodens amtsrådsmedlemmer og havde i den forbindelse stor gavn af de mange biografiske opslagsværker og udklipssamlinger, der findes på Erhvervsarkivet – for slet ikke at tale om vejledningen fra personalet - i eftersøgningen af disse biografiske oplysninger.
Denne bog er også flittigt benyttet.

3. Jeg har udgivet en meget benyttet bog "Træk af den sønderjyske industris udvikling 1850-1864" (1988) samt skrevet artikler i Sønderjysk Månedsskrift og andre steder om samme emne. Til brug for dette arbejde indlånte jeg arkivmateriale fra Rigsarkivet til brug på Erhvervsarkivet.
4. Jeg har siden 1982 været et aktivt medlem af Brabrand-Årslev Lokalhistoriske Arkiv, hvor vi ofte gør brug af Erhvervsarkivets materiale. Det drejer sig om:
 - Brabrand-Årslev kommunale arkiv
 - En lang række arkiver fra virksomheder, foreninger, institutioner og personer i Brabrand
 - Småtrykssamlingen
 - Biografiske opslagsværker og udklipssamlinger
 - Mange af de utallige håndbøger på Erhvervsarkivet, hvor man kan finde svar på de mest forunderlige spørgsmål
 - Realregistrene til skøde- og panteprotokoller for at finde ejendomsoplysninger
 - BrandforsikringsmaterialeAlt dette materiale bruges sammen med vore egne, velregistrerede og omfattende samlinger til:
 - at supplere vort eget materiale for at finde fyldestgørende oplysninger
 - at lave foredrag til vore meget populære lokalhistoriske aftener
 - at finde oplysninger til brug for vore byvandring
 - at finde supplerende oplysninger til brug for artikler til historiske tidsskrifter m.m.

Jeg tror ikke, at min brug af Erhvervsarkivets materiale adskiller sig fra mange andres. Derfor håber jeg inderligt, at der findes en løsning for bevarelse af Erhvervsarkivet i Århus, så både jeg og de mange andre fortsat kan få mulighed for at benytte og nyttiggøre Erhvervsarkivets righoldige materiale.

Med venlig hilsen

Vibeke Harsberg